

گرافیک محیطی

کاردانی گرافیک 98

گرافیک

- واژه گرافیک که در لغت به معنای نگارش و یا هنر نگارش آورده شده است امروزه به شکلی از هنرهای دیداری (بصری) گفته می شود که به بیان موضوعات از راه تصویر، خواه تصاویر چاپی ، خواه جلوه های سینمایی یا تلویزیونی و غیره می پردازد. در جامعه صنعتی کنونی که رقابت تنگاتنگ شرکتهای بزرگ به نبردی بی پایان تبدیل گشته است. شکلی از هنر گرافیک مدرن متولد شده که شاید ورای تصور هنرمندان عصر رنسانس بوده است.
- گرافیک در معنای لغت به معنی ترسیمی و نگارشی است.

هنر گرافیک را شاخه ای از هنرهای تجسمی به شمار می آوریم.

در قرن های گذشته پیش از آن که چاپ و چاپگری بوجود آید هنر گرافیک از یک سو با نقاشی و از

سوی دیگر با خوشنویسی مرزهای مشترکی داشت و به طور عمده در هنر کتاب آرایی متجلی

می گردید.

آثار گرافیکی که به چاپ منتهی می شوند: این آثار مانند پوسترها ، بروشورها ، طراحی نشان و..

که در دل این محصولات

تصویرسازی صفحه آرایی و عکاسی به کمک یکدیگر آمده تا بهترین اثر گرافیک آفریده شود.

گرافیک محیطی:

این شکل از گرافیک که از تابلوهای نشانگر در خیابان ها تا طراحی ساختمان های مدرن وسعت یافته است یکی از کاربردی ترین جلوه های هنر گرافیک است که با کمک معمارانی متخصص در خدمت فضای زندگی انسان آمده است. در مورد کاربرد هنر گرافیک که امروزه بیشتر مردم گرافیک را مترادف با واژه تبلیغات **ADVERTISING** می دانند باید گفت این هنر هم اکنون چنان در تار و پود زندگی صنعتی تنیده شده که بی اغراق شاید قرن ۲۱ را نتوان بدون آن تصور کرد.

هنر گرافیک محیطی

- هنر گرافیک محیطی به دلیل پیوندی که با علوم انسانی و اجتماعی نظیر شهرسازی، ارتباطات، جامعه‌شناسی و غیره دارد، یکی از ارکان زندگی اجتماعی قلمداد میشود. هنر گرافیک محیطی در پیوندی نزدیک با هنرهای تجسمی و طراحی شهری، عوامل وامکانات متنوعی را به کار میبندد تا توجه مخاطبان مورد نظر خود را برانگیزاند و در پی آن، به هدف خود نزدیک کند. از مهم‌ترین اهداف کلی طراحی گرافیک محیطی میتوان از عواملی نظیر تسهیل در امر ارتباط، ادراک محیط، ایجاد هویت بصری، ایجاد محیطی زیبا و غیره نام برد. گرافیک محیطی میتواند با تکیه بر هنر و عناصر ایران به جهت رنگ، شکل و ترکیب بندی در جهت محیطی و شهری به پیشینه‌ها و سنتهای محکم این مرز و بوم دست یابد. گرافیک چیزی است که امروز بیشتر بر پایه ضوابط غربی و بین‌المللی تکیه دارد. در حالی که اگر ترکیب هنر بومی و نوگرایی باشد موفق می‌شود شهری با هویت و محیطی دلپذیر را بسازد.

امروزه گرافیک

به عنوان یکی از مهمترین عوامل تبلیغ ، پیام رسانی و نشر دانش سیاسی ، اجتماعی و فرهنگی می باشد و در جوامع پیشرفته از مهمترین ارکان تشکیل دهنده یک زندگی اجتماعی است.

طراحی گرافیک در اعلان های تبلیغاتی و تجاری تلویزیون، سینما ، بسته بندی کالاها، علائم راهنمایی و رانندگی ویتترین مغازه ها تزئین خیابانی وعمومی نظیر هتل ها ، فرودگاهها و مترو ها، رستوران ها و پارک ها، فروشگاه ها و اماکن مختلف ورزشی هنری و فرهنگی ، نوشته ها و تبلیغات بدنه ساختمان ها و وسایل نقلیه مثل اتوبوس ها ، ترن ها و هواپیماها بیل بردها و گرافیک در ابعاد بزرگ و نقاشی دیواری ، پیکتو گرام ها و علائمک نمادین ، نقش عمده ای دارد.

گرافیک محیطی به عنوان یکی از شاخه های گرافیک در رسیدن به اهداف بالا نقش بسزائی دارد، و بخش عمده ای از فعالیت های تبلیغاتی و تجاری را در بر می گیرد .

محیط اطراف ما خانه ای که در آن زندگی می کنیم خیابانی که در آن تردد می کنیم فضای سبزی که در آن قدم می زنیم ، پارکی که برای تفریح به آنجا می رویم ، همه نیاز به برقراری روابط منطقی فرمی و روابط سازمان بندی دقیق بر مبنای اصول و مبانی بیان بصری دارند.

گرافیک محیطی می تواند جنبه های مختلفی داشته باشد:

- جنبه اطلاع رسانی و یا حالت تاکید و یا هشدار نسبت به موضوعی داشته باشد.
- جنبه فرهنگی داشته باشد، مانند تبلیغات شهری در مورد تئاتر و سینما و غیره.
- جنبه آموزشی داشته باشد.
- جنبه تبلیغاتی داشته باشد.
- جنبه اجتماعی داشته باشد ، مانند تبلیغات بر علیه مصرف سیگار در سطح شهر
- جنبه زیبایی و هنری و صرفا زیبا سازی محیط را داشته باشد .
- تعادل، تناسب، تاکید، تداوم، وحدت و تنوع اصول یک سازمان بندی درست هستند .
رنگ ، نور، شکل ، خط ، نقطه، سطح ، بافت و فضا به کمک آنها می آیند
تا اثری مطلوب و زیبا پدید آید.

مشخصات اصلی گرافیک محیطی

گرافیک محیطی از کلیه علائم، تابلوهای و چراغ ها ، از شکل و رنگ و طرح و خط و نوشتار

بهره می گیرد و اگر با معیارهای درست استوار باشد می تواند :

* ارتباط های اجتماعی مردم را تسهیل کند .

* به فعالیت اقتصادی سرعت بخشد .

* ایمنی و جریان ترافیک را بهبود بخشد .

* مردم را از امکاناتی که شهر در اختیارشان میگذارد آگاه کند .

* جرائم حاصل از تشنجات عصبی مردم را کاهش دهد .

* به رفع نیازهای اجتماعی مردم با ایجاد ارتباط با محیط اطراف بوسیله مشخص کردن،

راهنمایی و اطلاع رسانی کمک کند .

* با ایجاد مناظر زیبای بصری در محیط، به سلامت ذهنی مردم یاری رساند .

عوامل اصلی بیان در گرافیک محیطی عبارتند از :

- (۱) پوستر (۲) علائم (۳) تابلوهای بزرگراهها (۴) تابلوهای راهنمایی و رانندگی
- (۵) علائم نورانی (نئونها)
- (۶) تبلیغات روی وسائل نقلیه
- (۷) طراحی محیطی پارک ها
- (۸) طراحی روبناها و رنگهای حاصل از آنها
- (۹) طراحی محلهای خدماتی عمومی ، ایستگاه های اتوبوس ، باجه های تلفن، نیمکت ها ...
- (۱۰) طراحی محیطی مراکز فرهنگی و تفریحی
- (۱۱) طراحی حجم های تزئینی در میدان ها و پارک ها
- (۱۲) تابلوهای سردر فروشگاه ها، مغازهها، سینماها و کلیه سازمانها و موسسات دولتی و خصوصی
- (۱۳) انواع تابلوهای تبلیغاتی مانند: بیلبرد، چهاروجهی، سه وجهی، سه بعدی، دیجیتالی .

بخشی از عرصه های گرافیک محیطی به شرح زیر است:

گرافیک فضای باز

الف- نمای معماری (مواد- رنگ - ابعاد- طرح-...)

ب- باجه ها (ایستگاه اتوبوس- بلیط- تلفن- روزنامه- پلیس-...)

ج- آب نماها

د- حجم های گرافیکی

ه - نور آرائی

د- تبلیغ (دیواری- بنرها وسایط نقلیه - شیوه های دیگر)

گرافیک محیطی فضای بسته

در گرافیک محیطی فضای بسته هم میتوان آنرا به طور جداگانه اطلاع رسانی کرد که در مجموع میتوان از دسته های زیر یاد کرد.

الف- ویتترین ها

ب- غرفه ها و فضاهای نمایشگاهی

ج- محیط های اداری و آموزشی

د- محیط خانگی

گرافیک محیطی علمی است که در آن چگونگی استفاده از فرمها "رنگها" نقشها و تصاویر گوناگون به شکل ماهرانه "اصولی و برنامه ریزی شده در جهت بهتر ساختن و ساده شدن روابط "ارتباطات" ترافیک" و همچنین کامل تر ساختن زیبائی محیط عمومی مطرح شده و مورد بررسی قرار گرفته است.

هدف از گرافیک محیطی

۱. راهنمایی مردم به ساده ترین شکل.
۲. زیباسازی از طریق به کارگیری اصولی فرم , طرح و هماهنگی آنها با یک دیگر و محیط پیرامون خود.
۳. افزایش سطح فرهنگ جامعه در قالب اهداف تبلیغاتی , فرهنگی و تجاری از طریق دیوار آگهی ها , بنرها و غیره

گرافیک محیطی و طراحی داخلی،

زبان سخن با محیط اطراف است

انسان به واسطه گرافیک محیطی

در کنار طراحی داخلی با محیط پیرامون خود سخن میگوید، و با دیگران ارتباط برقرار میکند. طراحی داخلی در ایجاد فضایی مطلوب و دلنشین برای افراد جامعه نقش موثر دارد. محیط مناسب یعنی فضایی که بشر در آن بتواند فارغ از فشارهای ناخواسته روانی رشد کرده و شکوفا شود و این از خواسته های عقلانی و منطقی هر جامعه است. گرافیک محیطی، زیبایی بصری و نظم و هماهنگی مطلوب فضا است. مقصود از تمام طرحهای گرافیکی برای محیط داخلی و خارجی ایجاد فضایی برای زندگی پر نشاط و سالم و قانع کننده است. مشخص کردن یک مکان از مکانی دیگر، زیباسازی، نظم و انسجام بخشیدن به فضا و گسترش حیطه فعالیت طراحی داخلی، از اهداف گرافیک محیطی به شمار می رود.

**می توان از گرافیک محیطی به عنوان مقدمه ای
برای تبلیغات محیطی یاد کرد.**

تبلیغات محیطی حوزه گسترده تری از گرافیک محیطی را در بر می گیرد.

در گرافیک محیطی مهم دیده شدن است اما در تبلیغات محیطی نه تنها

دیده شدن هدف است بلکه انتقال اندیشه ای که در پیام تبلیغاتی نهفته

است و درک پیام از سوی مخاطب از اهمیت بالایی برخوردار است.

از مشخصه های هنر محیطی میتوان به موارد زیر اشاره کرد:

-- گذرا بودن و تغییر شکل های آنی و زودگذر تعریف کار برای مکانی خاص نوعی هماهنگی بین بخشی از محیط با اثر خلق شده.

-همکاری با فعالان حیطه های دیگر مثل دانشمندان ، پژوهش گران ، آموزگاران و...

درباره اهداف و ویژگی های هنر محیطی نیز می توان به موارد زیر اشاره کرد:

- هنر محیطی ، طبیعت و فرایندهای آن را تفسیر کرده و درباره آنها اطلاع رسانی می کند.

-دغدغه هنر محیطی، مواد و نیروهای طبیعی است، پس آثار هنری خلق شده در این حوزه گاه متاثر از نیروهای طبیعی مثل باد، باران، صاعقه، زمین لرزه و ... است .

-هنر محیطی، دیدی جدید از رابطه ما با طبیعت را در برابرمان قرار داده و راه کارهایی نو برای هم زیستی با محیط اطراف در اختیارمان می گذارد .

-هنر محیطی، گاه در مسیر احیا و باز آفرینی محیط های آسیب دیده قرار می گیرد.
برای نمونه، اکو سیستمهای آسیب دیده را به روش های هنری و زیباشناختی، احیا و باز آفرینی می کند.

موارد استفاده گرافیک محیطی

- مناسبت ها و جشنواره ها
- گرافیک محیطی شهری
- تابلوها، فرودگاهها، ایستگاهها و وسایل حمل و نقل
- استادیوم ها

ابزار گرافیک محیطی

- علائم و پیکتوگرام ها
- بیلبورد
- تابلو، بنر ، پوستر و استند
- میدان و مجسمه و آب نما
- بالون و چترها
- تابلوهای دیجیتال
- تلویزیون های شهری